

Všední den na Teplicku po květnu 1945

Úvod do tématu:

V dubnu 1945, po 6 letech války, kterou rozpoutal nacistický diktátor Adolf Hitler, se pomalu blížil její konec. Německá armáda byla soustavně zatlačována sovětskou Rudou armádou od roku 1943 zpět do střední Evropy, od roku 1944 čelila invazi spojenců po vylodění v Normandii. Německo bylo zpuštěno bombardováním, od počátku roku 1945 se hroutila správa polských území, svět se tehdy naplno dozvídal o hrůzách holokaustu. Z bývalých polských a pobaltských území, ve strachu před pomstou Rudé armády za zločiny na civilistech ze strany Wehrmachtu, (německé armády) utíkaly miliony německých civilních uprchlíků na území, kde zůstaly poslední zbytky německé správy. V Protektorátu Čechy a Morava, kterému se fronta doposud vyhnula, vypuklo na počátku května pražské povstání, které skončilo českým úspěchem zároveň s příjezdem prvních sovětských tanků, které se do Prahy dostaly přes Krušné hory od Drážďan. Válka skončila, pro české Němce, kterých bylo přes 3 miliony, a kteří zde žili tradičně již od středověku, však začala doba značné nejistoty. Česká politická elita v exilu (nuceném zahraničním pobytu) v Londýně i Moskvě se shodovala na radikálním řešení dosavadních česko-německých vztahů jednoznačně. Chtěla odsun Němců. Po 6 letech okupace se zvedala vlna lidové zlosti, jejíž radikální projevy neměl kdo utišit.

Prezident Beneš po příjezdu do Čech hovořil o nutnosti vylikvidovat německou otázku jednou provždy. Každý si tato politická slova mohl vysvětlovat po svém. Na Teplicko, tradičně německé, jedno z velkých center tzv. Sudet, přicházeli již od 10.5.1945 za odplatou a hledáním vlastního štěstí, nabytém na zabraném německém majetku první čeští osídlenci a ozbrojenci.

Shrnující slovo lektora před prezentací jednotlivých komiksových obrazů. Lektor by měl připomenout skutečnost, že o odsunu německy hovořícího obyvatelstva rozhodly velmoci na Postupimské konferenci na počátku srpna 1945. A to v mezinárodní souvislosti snahy SSSR získat větší vliv ve středovýchodní Evropě (Pobaltí a bývalé východní Polsko), odkud před Rudou armádou utíkaly již za války statisíce civilistů a dále vedeny snahou zamezit do budoucna možným národnostním sporům mezi německým etnikem a většinovými národy v prostoru střední a východní Evropy. Lidový hněv, podpořený chováním sborů československé armády, Rudé armády, samozvaných revolučních gard jen z Teplicka vyhnal již do té doby (léto 1945) na polovinu místního, původního obyvatelstva na základě principu kolektivní viny. (Za vinu nacistické diktatury v Evropě nesou všichni Němci odpovědnost, bez rozdílu) K takovým situacím – etnickým čistkám dochází na světě doposud, nejznámější je z poslední doby osud obyvatel Dárfúru v Súdánu, obyvatel Bosny a Kosova v bývalé Jugoslávii. Poslední příčina velké migrace do Evropy, vyvolané válkou je občanská válka v Sýrii a existence Islámského státu v oblasti.

Závěr:

Žáci jsou vyzváni, aby zúročili své nové znalosti a vyjmenovali ve své práci:

- 1) pocity, které mohli zažívat vysídlenci při nuceném opouštění svých domovů, při ztrátě svého majetku, často i cti. Dále aby vystihli:
- 2) příčiny, které ke scénářům vyhánění podle nich vedou a naznačili v kampani nutnost jejich eliminace (zamezení):
- 3) O co by mělo usilovat světové společenství, aby k takovým událostem nedocházelo.

Zdroj, autor: Gymnázium Teplice

